

קונטרס

הזמן קצר

ידבר ממעלת יקרת הזמן, ואשר על ידו יכול
לקנות לעצמו כל העשר שבעולם, ולהפך את
הזמן אי אפשר לקנות בשום פסך וזהב ובשום
הון דעלמא. ועל-פן אשרי השומר על הזמן
הקצר שיש לו בזה העולם.

בנוי ומיסד על-פי דברי
רבנו הקדוש והנורא, אור הגנוז והצפון
בוצינא קדישא עלאה, אדונינו, מורנו ורבנו
רבי נחמן מברסלב, זכותו גגן עלינו
ועל-פי דברי תלמידו, מורנו
הגאון הקדוש, אור נפלא, אשר כל רז לא אנסי ליה

רבי נתן מברסלב, זכותו גגן עלינו
ומשלב בפסוקי תורה, נביאים, כתובים ומאמרי
חכמינו הקדושים מגמרא ומדרשים וזהר הקדוש

הובא לדפוס על-ידי
חסידו ברסלב
עיה"ק ירושלים תובכ"א

מוֹהֲרָא"ש נ"י אָמַר, שְׁבֹזָה הָעוֹלָם הַכֹּל
פּוֹרַח, הֵנָּה יוֹם וְהֵנָּה לַיְלָה, וְהֵנָּה עֶבֶר
'מֵעַת לַעַת' שְׁלֹם, וְאַף אֶחָד אֵינוֹ שָׁם לֵב
לְכֹל זֶה, כָּל אֶחָד חוֹשֵׁב שֶׁהוּא יַחִיהַ לְנֹצֵחַ.
בְּעִבּוֹר זֶה מְאַבְדִים טוֹב הַרְבֵּה. כִּי אִם אָדָם
הָיָה יוֹדֵעַ שֶׁהַזְּמַן קָצָר וְהַמְּלָאכָה מְרַבֶּה,
הָיָה שׁוֹמֵר עַל זְמָנוֹ בְּיוֹתֵר, אֵךְ מַחְמַת שְׂאִין
בְּנֵי-אָדָם יוֹדְעִים מֵהִי יְקָרַת הַזְּמַן, וְנִדְמָה
לָהֶם כְּאִלוֹ לְעוֹלָם יַחִיו, עַל-כֵּן מִתְרַשְׁלִים
מִלַּעֲשׂוֹת אֶת אֲשֶׁר צְרִיכִים לַעֲשׂוֹת — בֵּין
בְּרוּחָנִי וּבֵין בְּגִשְׁמִי. אֲבָל אִם אָדָם יוֹדֵעַ
שֶׁהַזְּמַן קָצָר, וְחָבֵל עַל כָּל יוֹם, כָּל שָׁעָה
וְכָל רִגַע, אָז הָיָה מְצָלִיחַ לַפְּעַל הַרְבֵּה —
בֵּין בְּגִשְׁמִיּוֹת וּבֵין בְּרוּחָנִיּוֹת.

(אמרי-מוהרא"ש, חלק ב', סימן תשכט)

קונטרס

הזמן קצור

א.

בני ובנותי היקרים! עליכם לזכר שחיי האדם כל-כף קצרים, ולכן אשרי מי שזוכה לשמר על ה"זמן הקצר" שיש לו בזה העולם, ומקיים את מצוותיו יתברך; כי באמת הקדוש-ברוך-הוא צננו לקיים מאתים ארבעים ושמונה מצוות עשה, ושלוש מאות ששים וחמש מצוות לא תעשה. כשאדם זוכה ומקיים את העשין או נזהר מלא תעשה, אומרים חכמינו הקדושים (עין זהר פינתס ריג.): כל העושה מצוה אחת בעולם הזה, מקדמתו והולכת לפניו בעולם הבא; לזאת, בני ובנותי היקרים! ראו לשמר על "הזמן הקצר" שיש לנו בזה העולם, ותנצלוהו לעשות בו צדקה וחסד, לעזר זה לזה, אשר אצלו יתברך חשוב עד מאד הצדקה והחסד שיהודי עושה עם הזולת, וכך אמר הקדוש-ברוך-הוא: חביב עלי חסד שאתם גומלים זה לזה, יותר מאלף

עולות שזבח שלמה לפני (ילקוט הושע תקכב); אצלו יתברך
 חשוב מאד כשיהודים מסייעים זה לזה, וחיים באהבה
 הדדית, האחד עוזר לשני, והשני עוזר לראשון, וחוזר
 חלילה, בזה גורמים נחת רוח לפניו יתברך. על-כן ראו
 לנצל את הזמן, והרבות בו בגמילות חסדים. ועליכם
 לדעת — מדוע בני-אדם בזה העולם נופלים בדעתם
 בקטנות המחין, אשר מזה באות כל הצרות והיסורים,
 כל המרירות והדכאונות והיאוש, שמתאשים מחייהם,
 וצועקים שאינם יכולים לסבל יותר, כי הצרות מעיקות
 עליהם לגמרי, או הקנאה והשנאה אוכלות בהם בכל
 פה, המריבות והוכוחים שרבים ומתקוטטים עם זולתם,
 מכלים כל חלקה טובה, הכל בא מחמת שנדמה להם
 שיש להם עוד הרבה זמן לחיות בזה העולם, כאלף
 שנים ויותר; אבל אם אדם יודע ש"הזמן קצר", ועוד
 מעט קט יצא מזה העולם, אזי מנצל כל רגע ורגע שלא
 ילך לבטלה. על-כן, הבה ננצל את הזמן להתענג בזיו
 שכינת עזו יתברך, לידע שיהכל אלקות, ומה הוא
 יתברך רוצה מאתנו? שנבוא ונספר לו כל אשר מעיק
 לנו, כי הוא יתברך שומע תפלת כל פה. וכך אומרים
 חכמינו הקדושים (מדרש שוחר טוב, תהלים קיח, ט): בכל לשון
 ולשון שאתם קוראים לפני, מיד אני עונה אתכם;
 בודאי אדם מדבר אליו יתברך, ואינו נענה תכף-ומיד,
 אינו רואה ישועה מיד, עליו לזכר מה שחכמינו

הקדושים אומרים (ירושלמי ברכות, פרק ד', הלכה א'): "וְהָיָה כִּי הִרְבַּתָּה לְהִתְפַּלֵּל" — מִכָּאן שְׁכָל הַמְרֵבָה בַתְּפִלָּה — נִעְנָה; צְרִיכִים לְבַקֵּשׁ אוֹתוֹ יִתְבַּרְךָ פַּעַם אַחַר פַּעַם, עַד שֶׁלְּבִסּוֹף רוֹאִים יְשׁוּעָה, אַף שֶׁבַתְחִלָּה נִדְמָה לוֹ, שֶׁאֵף אֶחָד אֵינוֹ רוֹצֵה וְצָרִיךְ אוֹתוֹ — הַכֹּל נִסְיוֹן, שֶׁהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מְנַסֶּהוּ אִם לְבָבוֹ אֱמֶת, וְרוֹצֵה בְּלִב תָּמִים לָשׁוּב בַתְּשׁוּבָה. לְזֹאת, בְּנֵי וּבְנוֹתֵי הַיְּקָרִים! הִבֵּה נִנְצַל אֶת "הַזְּמַן הַקָּצֵר" שֶׁיֵּשׁ לָנוּ בְּזֶה הָעוֹלָם, וְנַעֲשֶׂה רַק מְצוּוֹת, כְּמוֹ שְׁאוּמְרִים חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (קְדוּשֵׁין לֹט): כָּל הָעוֹשֶׂה מְצוּוֹה אַחַת מְטִיבִים לוֹ וּמְאַרִיכִין לוֹ יָמָיו, וְנוֹחַל אֶת הָאָרֶץ. מְצוּוֹה אַחַת כְּבָר חֲשׁוּבָה אֲצִלוֹ יִתְבַּרְךָ כְּאִלוֹ עָשָׂה אֶת כָּל הַמְצוּוֹת. וְהֵלֵא כְּבָר אָמְרוּ (בְּרִכּוֹת נז.): אֲפֹלוּ רִיקָנִים שֶׁבֶךְ מְלָאִים מְצוּוֹת כְּרַמּוֹן; כָּל יְהוּדֵי מְלָא מְצוּוֹת, כָּל יְהוּדֵי יֵשׁ לוֹ מְזוּזָה עַל פֶּתַח בֵּיתוֹ, כָּל יְהוּדֵי שׁוֹמֵר עֲצֻמוֹ לֹא לֶאֱכֹל מֵאֲכָלוֹת אֲסוּרִים, נְבִלוֹת וּטְרֵפוֹת, בְּשׁוֹר חֲמוּרִים וּגְמָלִים, יְהוּדֵי אִם בַּר דַּעַת הוּא — שׁוֹמֵר שַׁבָּת, שֶׁהִיא עֵצֶם אֱלֻקוֹת, יְהוּדֵי מְנִיחַ תְּפִלִּין בְּכָל יוֹם, כְּמוֹ שְׁאוּמְרִים חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (מְנַחֲת מ.ד.): כָּל הַמְנִיחַ תְּפִלִּין — זוֹכֵה לְחַיִּים; רָצִים וּמְתָרוּצְצִים לְכָל מִינֵי סִגְלוֹת בַּעֲבוּר חַיִּים וְכוּ', וְהֵנָּה אוּמְרִים חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים, שְׁכָל הַמְנִיחַ תְּפִלִּין — זוֹכֵה לְאַרִיכוֹת יָמִים וְכוּ'; אֲזִי הֵיכֵן שְׁכָלְנוּ? מַדּוּעַ אֵינָנוּ מְנִיחִים תְּפִלִּין?! מַדּוּעַ אֵינָנוּ בּוֹדְקִים אֶת הַמְזוּזָה עַל

פָּתַח בֵּיתָנוּ, שְׁתֵּהא כְּשֶׁרָה?! אֲשֶׁר אוֹמְרִים חֲכָמֵינוּ
הַקְּדוּשִׁים (זֶהר חֲדָשׁ רוּת פּד): פָּתַח שֵׁישׁ בּוּ מְזוּזָה כְּשֶׁרָה,
הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא שׁוֹמֵר אֶת הָאָדָם מִכָּל מִינֵי מִשְׁחִיתִים
(וַעֲזָן זֶהר אַחֲרֵי עו:); כִּי הִזְהִיר בְּמִצְוֹת מְזוּזָה — זֹכָה
לְדִירָה נְאֻה (שְׁבַת כג:). הִנֵּה בְּנֵי-אָדָם רוֹצִים שְׁתֵּהא לָהֶם
דִּירָה נְאֻה, אוֹמְרִים חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים, אִם תִּהְיֶה זְהִירִים
בְּמְזוּזָה — תִּזְכּוּ לָזֶה. הִנֵּה יְלָדִים נִפְטָרִים, חַס וְשָׁלוֹם,
וְאֵין יוֹדְעִים מִדּוּעַ, בְּשַׁעַה שְׁאוֹמְרִים חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים
(שָׁם לב:): בְּעוֹן מְזוּזָה, בָּנִים מֵתִים, דִּכְתִּיב: "וּכְתַבְתֶּם
עַל מְזוּזוֹת בֵּיתְךָ וּבְשַׁעְרֶיךָ לְמַעַן יִרְבוּ יְמֵיכֶם וַיְמֵי
בְּנֵיכֶם" וְגו'; הֵינּוּ שֵׁישׁ לוֹ וּלְבָנָיו אֲרִיכוֹת יָמִים. לְזֹאת,
בְּנֵי וּבְנוֹתֵי הַיְּקָרִים! "הַזְּמַן קָצֵר", הִבֵּה נְשׁוּב בְּתִשׁוּבָה
אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, הִבֵּה נִבְקָשׁוּ סְלִיחָה עַל כָּל אֲשֶׁר חָטְאוּנוּ,
וְהַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא אָב הַרְחֵמֵן, וּבּוֹדָאי סוֹלַח לְמִי שֶׁשָּׁב
בְּתִשׁוּבָה שְׁלֵמָה אֵלָיו. אֵל נָא תִדְחַקוּ אֶת זֹאת לְיוֹם
הַמְּחֻרָת, כִּי אֵף פַּעַם לֹא תִדְעוּ לְמִי יוֹם הַמְּחֻרָה. עַל
הָאָדָם לְשַׁמַּח בְּכָל יוֹם, שְׂזַכָּה לְהִבְרָא מִזֶּרַע יִשְׂרָאֵל,
וְלֹא עֲשֵׂנֵי גוֹי, אֲפִלוּ שְׁנִמְצָא בְּמִצְבִּים הַקָּשִׁים בְּיוֹתֵר,
וְעוֹבְרִים עָלָיו כָּל מִינֵי צָרוֹת וַיְסוּרִים וּמְכַאוּבִים רָעִים,
שְׂאִינוּ יְכוּל לְסַבֵּל יוֹתֵר, אֲבָל עָלָיו לְשַׁמַּח שְׁבָרוּךְ הוּא
וּבְרוּךְ שְׁמוֹ, יִשְׁתַּבַּח שְׁמוֹ לְעַד וּלְנֶצַח נְצָחִים, בְּרָאוּ
יְהוּדֵי וְלֹא גוֹי, וְשִׁמְחָה זוֹ צָרִיךְ לְשַׁמַּח עוֹד הַיּוֹם. מָה
הֵייתִי עוֹשֶׂה אִם הֵייתִי נִבְרָא טוֹרְקֵי אוֹ סִינֵי אוֹ אֲנַגְלֵי,

הזמן קצר

ק"ט

וּבְרוּךְ הַשֵּׁם, נִבְרָאתִי מִזֶּרַע יִשְׂרָאֵל, שְׁעָלִי נֹאמֵר (דְּבָרִים י"ד, א): "בְּנִיִּים אַתֶּם לַהוֹי"ה אֱלֹקֵיכֶם"; לְזֹאת, עֲלֵיכֶם, בְּנֵי וּבְנוֹתֵי הַיְקָרִים, לְשִׂמְחָה עַל גְּדֹל הַזְּכוּת, שְׂזַכִּיתֶם לְהַבְרָא מִזֶּרַע יִשְׂרָאֵל, וְאִף שְׂאֲנִי יוֹדֵעַ שְׁעוֹבְרִים עֲלֵיכֶם כָּל-כֶּף הַרְבֵּה צָרוֹת וּמְרִירוֹת, זָכְרוּ שֶׁ"הַזְּמַן קָצֵר", אֵל תִּדְחוּ אֶת הַשְּׂמִיחָה לְיוֹם הַמַּחֲרָת, אֲלֵא תִשְׂמְחוּ עוֹד הַיּוֹם בְּשִׂמְחָה זוֹ — שְׂאֲנַחֲנוּ יְהוּדִים. וְאוֹמְרִים חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (תַּנְחוּמָא שְׁמִינֵי ב): אֵינן הַשְּׂמִיחָה מִמְתַּנְת לְאָדָם, לֹא כָּל מִי שְׂשִׂמְחָה הַיּוֹם, שְׂמִיחָה לְמָחָר; לְזֹאת, בְּנֵי וּבְנוֹתֵי הַיְקָרִים! "הַזְּמַן קָצֵר" מְאֹד לְבַלּוֹתוֹ בְּשִׂטוֹת וּבִדְאָגוֹת וּבְמְרִירוֹת, בְּמְרִיבוֹת וּבְכּוֹחוֹתִים, אֵינן פְּנָאֵי לְהַבְלִים, עֲלֵינוּ לָשׁוּב בְּתִשׁוּבָה שְׁלֵמָה אֵלָיו יְתַבְרַךְ, כִּי הַ"זְּמַן קָצֵר", בְּרָגַע שְׁנָשׁוּב בְּתִשׁוּבָה אֵלָיו יְתַבְרַךְ, הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יִקְבְּלֵנוּ. כִּי אֲצִלוּ יְתַבְרַךְ חָשׁוּב עַד מְאֹד כְּשִׂיְהוּדֵי שָׁב בְּתִשׁוּבָה שְׁלֵמָה; כִּי בְּמִקּוֹם שְׂבַעֲלֵי תִשׁוּבָה עוֹמְדִים, שָׁם אֵינן צְדִיקִים גְּמוּרִים יְכוּלִים לַעֲמֹד (בְּרִכּוֹת ל"ד); וְאֲצִלוּ יְתַבְרַךְ כָּל-כֶּף חֲשׁוּבָה תִשׁוּבָה, שְׂכִינּוֹן שְׂאָדָם שָׁב בְּתִשׁוּבָה, שׁוֹבֵר אֶת כָּל הַמְּחִיצוֹת שְׂבָרָא סְבִיבוֹ, וּמְרַגֵּשׁ חַיּוֹת אֱלֻקוֹת. כִּי מִדּוּעַ אֵינן הָאָדָם מְרַגֵּשׁ זֵיו שְׂכִינְתוֹ יְתַבְרַךְ? אֲלֵא כֶּף אוֹמְרִים חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (סוֹטָה ג.): בְּתַחֲלָה הֵיטָה הַשְּׂכִינָה עִם כָּל אֶחָד וְאֶחָד, כִּיּוֹן שְׂחֻטָּא, סִלַּק אֶת הַשְּׂכִינָה מִהָאָרֶץ אֶל הַשָּׁמַיִם, וּבְזֵה שְׂאָדָם חוֹזֵר בְּתִשׁוּבָה, הוּא מוֹרִיד אֶת

השכינה אל הארץ; כשיהודי מתחרט לפניו יתברך, ומתודה ואומר: רבוננו של עולם, חטאתי, עויתי, פשעתי, והרע בעיניך עשיתי, ואני מקבל על עצמי מהיום והלאה אקים מצוות, מהיום והלאה אשמר שבת, אניח תפלין, אכל רק כשר, אינכם יכולים לתאר ולשער מה מלים אלו גורמות בכל העולמות. רבנו ז"ל אומר (לקוטי מוהר"ן, חלק א', סימנים: לא, סו): כשיהודי מוציא מפיו את רצונותיו וכסופיו, שרוצה להיות בעל תשובה, רוצה לתקן מעשיו, רוצה להיות יהודי דבוק בהקדוש-ברוך-הוא, אף שעדין הוא רחוק מאד, אבל בזה שמוציא רצונותיו וכסופיו, זה כבר מכריחו להדבק באין סוף ברוך הוא, כי לדבור יש כח גדול מאד, בזה שיהודי מנצל את זמנו היקר, במקום לדבר לשון-הרע, רכילות וליצנות, ולחשב הרהורים רעים וכו', אשר זהו העוץ החמור ביותר שאדם מרכל ומדבר לשון-הרע, עד כדי כך שאומרים חכמינו הקדושים (פסחים קיח.): כל המספר לשון-הרע ראוי להשליכו לכלבים; כי הכלב נובח תמיד על כל עובר ושב, אף שאינו מכירו, אף שלא עשו לו מאומה, כן הדבר כשאחד מדבר על הזולת, הוא כדגמת כלב הנובח. וכי ראית פעם אדם זה שהנה מדבר עליו, האם אתה מכירו? ! מדוע, אם-כן אתה מדבר עליו? ! אינה אלא כלב ממש. ואומרים חכמינו הקדושים (שמות רבה, פרשה לא, סימן ט'): מה

הכלבים אחד נובח, וכלם מתקבצים ונובחים על חנם, אבל אתם לא תהיו כן; הינו פי מדה רעה יש בכלבים: כלב אחד נובח, כל הכלבים נובחים אחריו. מילא כלב זה נובח, אבל מדוע כל האחרים צריכים לחקותו?! כן הוא — כל המדבר לשון-הרע ורכילות וליצנות על הזולת הוא נדמה ככלב, ואם מתרבים אנשי בליעל המדברים על זולתם, אלו חברת כלבים. ובפרט שמדברים על צדיק הדבוק בהקדוש-ברוך-הוא, איזה עגש הוא זה! לזאת, בני ובנותי היקרים! חבל על הזמן לבטלו בשטיות, בשעה שאנו יכולים על-ידי הדבור — לחזק, לעודד, לשמח את כל יהודי. הנה עוברים עתה יהודים סבל רב, עניות, דחקות, דכאונות, מרירות, וכשבר ישראל בא ומשמחם, מחזקם ומעודדם, אין מצוה גדולה מזו, כי כף אומרים חכמינו הקדושים (סנהדרין לו): כל המקיים נפש אחת מישראל, כאלו קיים עולם מלא; כל-כף גדול אצלו יתברך ענין זה — להציל נשמות ישראל, ובזה שמחזקים יהודי אחד, מקיימים את כל העולם; חדלו מהשנאה, הבה נעקר מאתנו את השנאת חנם, נחדל לדבר לשון-הרע זה על זה וכו', כי "הזמן קצר" מאד, הבה נשוב בתשובה אליו יתברך, ונדבר אליו יתברך כאשר ידבר איש אל רעהו והבן אל אביו, איזה נעם, איזו זכות היא זו לאדם, שנכנס באיזה חדר שאין בו בני-אדם, או מטיל

באיזה שדה ויער, ומתבודד אליו יתברך פתוח, או נוסע לקברות צדיקים ומתפלל אליו יתברך, ושופך את לבו בזכות הצדיק השוכן פה, שישמע הקדוש-ברוך-הוא לתפלתו; אינכם יכולים לתאר ולשער מה הדבור הזה עושה בשמים. כתוב בספר "פרדס רמונים" מהרמ"ק, כשיהודי מדבר אליו יתברך, מזה נבנים עולמות חדשים, כי אצלו יתברך מאד מאד חשובה תפלה. בני-אדם רוצים לשוב בתשובה, אבל אינם יודעים הדלת והפתח איך לשוב אליו יתברך, כי נתקיים, בעוונותינו הרבים (בראשית יט, יא): "ואת האנשים אשר פתח הבית הכו בסגורים מקטן ועד גדול, וילאו למצא הפתח", אין יודעים היכן הפתח לבוא אליו יתברך, ומאבדים את הזמן היקר, אשר אין יכולים לקנותו בשום ממון שבעולם, ברגע שחלף ועבר הזמן — אין יכולים להשיבו. אבל בני-אדם רוצים וחספאים לשוב בתשובה, ואינם יודעים פיצד, אומר רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן, חלק ב', סימן פד), התפלה היא הפתח להכנס אליו יתברך, הפה של האדם הוא הדלת לבוא אליו יתברך. לזאת, בני ובנותי היקרים! רחמו על עצמכם, אני יודע שעוברים עליכם מרירות, צרות, דכאונות, רדיפות, חובות, שרודפים ומאימים עליכם, תברחו אל הקדוש-ברוך-הוא, תרגילו עצמכם לדבר אליו יתברך כאשר ידבר איש אל רעהו והבן אל אביו בשפת האם שלכם.

בפעם הראשונה יהיה לכם קשה מאוד, כי ידמה לכם: "וכי אל מי אני מדבר, אל הקיר?! מי צריך אותי?! מי שומע אותי?! איני שוה מאומה!" אל תאמרו כזאת, כי מחשבות אלו הן מחסרון אמונה; כי אם אדם היה מאמין שהקדוש-ברוך-הוא נמצא פה אִתָּנוּ, ומחיה ומחה אותנו, תמיד היה מדבר אליו, אלא מחמת שאמונתנו אינה חזקה, ובפרט שכל אחד מאתנו יודע את כלוך מעשיו אשר עשה עד כה מעשים מגנים, חלל שבת, אכל טרפות, פגם בברית, קלקל את מחו, ונסתם ממנו אורו יתברך, כמו שכתוב (ישעיה נט, ב): "כי אם עונתיכם היו מבדלים בינכם לבין אלקיכם"; כי על-ידי כל חטא שאדם חוטא, הוא בונה מסך ברזל, שאינו יכול להרגישו יתברך, ונכנסים בו ספקות עליו יתברך, כמובא בדברי רבנו ז"ל (ספר המדות, אות אמונה, סימן כב): הפשע של האדם מכניס בפירה לאדם; ככל שאדם חוטא יותר, נכנסת בו כפירות ואפיקורסות. לזאת, בני ובנותי היקרים! "הזמן קצר" מאוד, ועלינו לשוב בתשובה אליו יתברך, ולהתאחד בצותא לעזר זה לזה, להשתדל לשמח יהודים, אשר אין עוד מצוה יותר גדולה מזו, והשמחה הזו אצלו יתברך גדולה יותר מכל השמחות, כי כשהקדוש-ברוך-הוא רואה שנשמות ישראל מחזיקות עצמן ביחד, ואוהבות זו את זו, אומר הקדוש-ברוך-הוא: כדאי היה לי לברא את העולם, כי

בְּנֵי אוֹהֲבִים זֶה אֶת זֶה, אֲבָל כְּשֵׁישׁ קִנְיָה וְשִׁנְיָה בֵּין נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, כְּשֵׁישׁ דִּילְטוֹרִין וְלִשׁוֹן הָרַע בֵּינֵיהֶם, אוֹמֵר הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא: חֲבַל, חֲבַל שֶׁבְּרֵאתִי אֶת הָעוֹלָם, שֶׁהִבְרִיית בּוֹ נִפְרְדוֹת זוֹ מִזּוֹ. לְזֹאת, בְּנֵי וּבְנוֹתֵי הַיְקָרִים, "הַזְּמַן קָצֹר", עַל-כֵּן הִתְאַחַדוּ בְּיַחַד, וְתִאֲהָבוּ אֶת כָּל יְהוּדֵי, כִּי כָּל יְהוּדֵי הוּא בְּנוֹ יִתְבָּרַךְ, וְאִף שְׂאֵנו עֵתָהּ בְּגָלוֹת מְרָה, עִם כָּל זֹאת אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (מַגְלָה כ"ט): חֲבִיבִין יִשְׂרָאֵל לְפָנַי הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שֶׁבְּכָל מָקוֹם שֶׁגָּלוּ — הִשְׁכִּינָה עִמָּהֶם. אִף בְּתַקְוָה הַגְּלוֹת — הִשְׁכִּינָה נִמְצְאת בֵּינֵינוּ (עֵין סִפְרֵי מִסְעֵי לֵה, לַד), מְתֵי נִזְכָּה לְרֵאוֹת אֶת הִשְׁכִּינָה? כְּשֶׁנִּזְכָּה לְקַיֵּם רְצוֹנוֹ יִתְבָּרַךְ. עַל-כֵּן אוֹמְרִים חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (פְּתוּבוֹת סו:): אֲשֶׁרִיכֶם יִשְׂרָאֵל בְּזִמְן שְׁעוֹשִׁים רְצוֹנוֹ שֶׁל מָקוֹם — אֵין כָּל אֵמָה וְלִשׁוֹן שׁוֹלֵטֵת בָּהֶם. אִם יִשְׂרָאֵל הָיָו מְקִימִים אֶת הַמְצוּוֹת, אֵיזָה פֶּתַח הָיָה נוֹפֵל עַל הַגּוֹיִים, וְהָיָו יִרְאִים לְנִגְעַע בְּנוֹ. לְזֹאת, בְּנֵי וּבְנוֹתֵי הַיְקָרִים! "הַזְּמַן קָצֹר", אִף שֶׁחֲטָאנוּ עַד עֵתָהּ לְהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְעֲשִׂינוּ אֶת כָּל הָעֲוֹנוֹת, הִבָּה נִתְחַרֵּט וְנִשׁוּב בְּתִשׁוּבָה שְׁלֵמָה, הִבָּה נִשְׁבֵּר אֶת מְחִיצַת הַבְּרִזָּל בֵּינֵנוּ לְבֵין הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא. כִּי כִּף אוֹמְרִים חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (פְּסָחִים פ"ה): אֲפָלוּ מְחִיצָה שֶׁל בְּרִזָּל אֵינָה מִפְּסָקֵת בֵּין יִשְׂרָאֵל לְאֲבִיהֶם שֶׁבְּשָׂמִים. אִם יְהוּדֵי רוֹצֵה בְּאֵמֶת לְשׁוּב בְּתִשׁוּבָה, הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מְקַבְּלוֹ. לְזֹאת, בְּנֵי וּבְנוֹתֵי

הזמן קצר

קכה

היקרים! אל תפלו ביעיניכם, אלא החזיקו עצמכם ביחד, ועזרו זה לזה, ותקיימו את מצוותי יתברך עוד היום הזה, ואז תראו את הנעם שימשיך לכם הקדוש-ברוך-הוא. "הזמן קצר" במאד מאד לבטלו בהבלי הבלים, די למחלקת, די למריבות, די לשנאה, די לזכוכים, הבה נשלים זה עם זה, הבה נעקר את המסיתים והמדיחים שהתערבו בינינו, וגורמים לנו שנאה לשנא את זולתנו, "הזמן קצר" מאד, עלינו להשלים זה עם זה, ולקיים את מצוותי יתברך, כי אינכם יכולים לתאר ולשער זכות יהודי שעושה מצוה אחת. כי כך אומרים חכמינו הקדושים (שמות רבה, פרשה ל, סימן כב): עושה אדם מצוה אחת, הקדוש-ברוך-הוא נותן לו מלאך אחד — על מצוה אחת מקבל מלאך המלווה בעולם הזה ובעולם הבא ואינו עוזבהו. עושה שתי מצוות — נותן לו הקדוש-ברוך-הוא שני מלאכים, שאינם עוזבים אותו; הולכים עמו ושומרים אותו ומלווים אותו לנצח. עושה הרבה מצוות — נותן לו הקדוש-ברוך-הוא חצי מחנהו ממלאכיו, אשר מסבבים את כל יהודי המקיים מצוותי יתברך. לזאת, בני ובנותי היקרים! "הזמן קצר" לבלותו בשטיות, "הזמן קצר" לבלותו בזכוכים, ה"זמן קצר" לבלותו בבלבולים ובדכאונות, במרירות ובעצבות, באו ונשמח יחד, באו ונשלים זה עם זה, ובזכות זה הקדוש-ברוך-

הוא ישרה שכונתו בינינו, ויבנה לנו את בית-המקדש.

ב.

בני ובנותי היקרים! עליכם לדעת, כי עקר שלמות התפלה היא רק על-ידי הדבור. רבנו ז"ל אומר (לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן לד): הדבור של האדם הוא כלי השפע של האדם, כמו שכתוב (דברים א): "ויברך אתכם כאשר דבר לכם"; הדבור הוא המשכת השפע, ככל שאדם מדבר יותר אל הקדוש-ברוך-הוא, כך נשפע עליו שפע רב יותר. כי דבור האדם זהו הכלי הקדוש ביותר, והוא אשר גורם לו פלים לקבל בהם את השפע. וככל שאדם מדבר יותר אליו יתברך, בורא לעצמו יותר פלים. ומה שאדם חושב שאינו יכול לדבר אליו יתברך, זה בא מקטנות הדעת והמחין, שנדמה לו, כאלו יש לו אלה שנים לחיות, אבל אם אדם היה יודע ש"הזמן קצר", והנה יוצאים מזה העולם, יכול להיות עוד היום, יכול להיות מחר, יכול להיות מחרתים, עוד שבוע או חדש או שנה — אין יודעים; כי אדם נמצא בים החיים הסוער, ומצודה פרושה מעליו, פאותם דגים המצויים במעמקי ים, ואינם יודעים אימתי יתפסו במצודה, כן האדם אינו יודע מתי יעזב את זה העולם. אם אדם היה חושב ומרגיש כך, לא היה מתבלבל איך

אֲדַבֵּר אֵלָיו יִתְבַּרֵךְ, כִּי־צַד אֶתְבַּטֵּא לְפָנָיו יִתְבַּרֵךְ וְכוּ' וְכוּ', כִּי כִּשְׂאָדָם יוֹדֵעַ שֶׁ"הַזְּמַן קָצֵר", הוּא מִתְחִיל לְבַקֵּשׁ מֵאֵתוֹ יִתְבַּרֵךְ תִּכְף־וּמִיד בְּלֹא לְבַטֵּל זְמַן, וְכֵן אֹמֵר: "אֲנִי ה'", חֲטָאתִי, עֲוִיתִי, פָּשַׁעְתִּי, אֲנִי ה', רַחֵם עָלַי". תִּתְאַרְוּ לְעֲצֻמְכֶם הִנֵּה אַתֶּם עוֹמְדִים לְפָנַי רוֹצְחֵי הַרוּצָה לְהַרְגֶכֶם, וּמוֹשִׁיט כְּנִגְדְכֶם חֶרֶב לְשַׁחֲטְכֶם, חַס וְשָׁלוֹם, וְכִי תִחַפְּשׂוּ עֵתָה בְּעֵת כְּזֹאת עֵט וּפִיסַת נִיר, וְתִחַשְׁבוּ מָה תֹאמְרוּ וּמָה תִכְתְּבוּ? בְּיָדַי לֹא, אֲלֵא תִפְתְּחוּ אֶת הַפֶּה תִכְף וּמִיד וְתִתְחַנְּנוּ: "רַחֵם עָלַי, יֵשׁ לִי אִשָּׁה צְעִירָה וְיִלְדִים רַכִּים", וְכִדוּמָה, כִּי "הַזְּמַן קָצֵר" מְאֹד. כֵּן הַדָּבָר אֹמְרִים חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (בְּרִכּוֹת י.): אֲפֹלוּ חֶרֶב חֲדָה מִנְחַת לוֹ עַל צְוֹאָרוֹ שֶׁל אָדָם, אֵל יִמְנַע עֲצֻמוֹ מִן הַרְחָמִים. כִּשְׁחֶרֶב מִנְחַת עַל הָאָדָם, הוּא תִכְף־וּמִיד מִתְחִיל לְצַעֵק לְפָנָיו יִתְבַּרֵךְ, וְאֵינוֹ מִתְמַהֵמָה כְּרָגַע לַחֲשֹׁב — מָה אֹמֵר וּמָה אֲדַבֵּר, אֲלֵא זוֹעֵק וּמִתְחַנֵּן עַל אֶתֶר: "רַבּוֹנוּ שֶׁל עוֹלָם, לֹא נוֹתֵר לִי כְּלוֹם בְּזֶה הָעוֹלָם רַק אַתָּה, אֲנִי תִמְחַל לִי, רַחֵם עָלַי אִשְׁתִּי וְיִלְדֵי" וְכוּ' וְכוּ'. אֲשֶׁר זֶה שְׁלֵמוֹת הַתְּפִלָּה — כִּשְׂאָדָם מִרְגִּישׁ שְׂאוּיֵב עוֹמֵד נִגְדּוֹ, וְדֵרוּךְ וּמְזַמֵּן בְּכָל רָגַע לְכַלּוֹתוֹ; וְזֶהוּ שְׂאוּמְרִים חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (תַּעֲנִית ת.): אֵין תְּפִלָּתוֹ שֶׁל אָדָם נִשְׁמַעַת, אֲלֵא אִם־כֵּן מִשִּׁים נִפְשׁוֹ בְּכַפּוֹ, שֶׁמִּרְגִּישׁ עֲצֻמוֹ שְׁעוֹמֵד הָרָגַע לְמוֹת, כִּשְׂאָדָם חֵי בְתַחוּשָׁה כְּזוֹ שֶׁ"הַזְּמַן קָצֵר", יוֹדֵעַ שְׂאֵין הַזְּמַן סִפֵּק

בְּיָדוֹ לְטַל עֵט וּנְיָר וְלִרְשָׁם צָרְכָיו, וְלִהְתַּמְהֵמָה
 וְלִהְתַּבְלִיב לְמָה אֲבַקֵּשׁ, מִי וְאִימַת וְכוּ', אֲלָא כְּבָר פּוֹתַח
 פִּיּוֹ וּמִתְחִיל לְבַקֵּשׁ עַל גַּפְשׁוֹ: "רְבוּנוּ שֶׁל עוֹלָם, תִּרְחַם
 עָלַי, תּוֹצִיאֵנִי מִהַפֶּחַ שֶׁנִּפְלְתִי אֵלָיו" וְכוּ' וְכוּ'. לְזֹאת,
 בְּנֵי וּבְנוֹתֵי הַיְקָרִים! עֲלֵיכֶם לְדַעַת, כִּי הַדְּבֹר שֶׁל הָאָדָם
 חָשׁוּב מְאֹד מְאֹד, וְזֶהוּ כָּלִי הַשֶּׁפֶע, וּכְכֹל שֶׁאָדָם מְדַבֵּר
 יוֹתֵר אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ, כְּמוֹ-כֵן נִשְׁפָּע עָלָיו יוֹתֵר אֹר וְזִיו
 וְחַיּוֹת וּדְבָקוֹת הַבּוֹרָא יִתְבָּרֵךְ שְׁמוֹ. עַל-כֵּן עֲלֵיכֶם לְזַכֵּר
 שֶׁ"הַזְּמַן קָצוֹר", וְצָרִיךְ לְשָׁמֵר עַל הַדְּבֹר, וְתַחַת אֲשֶׁר
 לְדַבֵּר וּלְפַטְפֹּט דְּבָרִים בְּטִלִּים, הֶבֶל וּרְעוֹת רוּחַ עִם
 זוּלָתְכֶם, טוֹב יוֹתֵר לְדַבֵּר אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ. הֲרֵי אָנוּ רוֹאִים
 בְּמַצִּיאוֹת, שֶׁאָדָם יָכוֹל לְטַיֵּל עִם חֲבֵרוֹ, וּלְדַבֵּר עִמּוֹ
 חֲמֵשׁ אוֹ עֶשֶׂר דִּקּוֹת, שָׁעָה שְׁעֵתִים וְשָׁלֹשׁ, וְאִינוּ חוֹשֵׁב
 לְהַעֲלוֹת עַל הַכֶּתֵב מָה שְׁיֵשׁ לוֹ לֹמֵר, וְאִינוּ חוֹשֵׁב מָה
 יֵשׁ לִי לְדַבֵּר, אֲלָא הַדְּבֹר שׁוֹטֵף וְקוֹלֵחַ מִפִּי לֹא
 שְׁהִיּוֹת. עַל אַחַת כַּמָּה וְכַמָּה בְּאֵין עֶרֶךְ כָּלָל, כְּשֶׁאָדָם
 יוֹדֵעַ שֶׁהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא נִמְצָא פֶּה, אֲזִי רַק פּוֹתַח פִּיּוֹ
 וּמְדַבֵּר אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ אֲפֹלוּ מְלָה אַחַת: "רְבוּנוּ שֶׁל עוֹלָם,
 אָנִי אוֹהֵב אוֹתְךָ, רְבוּנוּ שֶׁל עוֹלָם, אָנִי רוֹצֵה אוֹתְךָ,
 רְבוּנוּ שֶׁל עוֹלָם אִינִי יָכוֹל לְחַיּוֹת בְּלַעְדֶּיךָ, רְבוּנוּ שֶׁל
 עוֹלָם, תִּמְשִׁיךְ בִּי דַעַת וְשִׁכְלִי". אֵיזָה תִּעֲנוּג גּוֹרֵם בְּכָל
 הָעוֹלָמוֹת, אֲשֶׁרֵינוּ וְאֲשֶׁרֵינוּ חֶלְקוֹ! וְלָכֵן, בְּנֵי וּבְנוֹתֵי
 הַיְקָרִים! רְאוּ מָה לְפָנֵיכֶם, הִתְחִילוּ לְדַבֵּר אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ

בְּלִשׁוֹן וּבִשְׂפָה שְׁנוּחַ לָכֶם יוֹתֵר, וּתְבַקְשׁוּ מִמֶּנּוּ יִתְבַּרֵךְ
 כָּל מֵה שְׂאֵתֶם צְרִיכִים; כִּי עֲבוּדָה זוֹ שֶׁל תְּפִלָּה וּבִקְשָׁה
 עוֹלָה עַל כָּל הָעֲבוּדוֹת, וְהִיא מְדַבֶּקֶת אֶת הָאָדָם אֵלָיו
 יִתְבַּרֵךְ בְּדַבְּקוֹת אֲמֵת, וְאִי אֶפְשָׁר לְחַזֵּר בְּתִשׁוּבָה שְׁלֵמָה
 אֵלָיו יִתְבַּרֵךְ, אֲלֵא עַל-יַדֵּי הַדְּבוּר שְׂאָדָם צָרִיךְ לְהַרְגִיל
 עֲצָמוֹ לְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבַּרֵךְ בְּתַמִּימוֹת וּבִפְשִׁיטוֹת גְּמוּרָה.
 וְאִף שֶׁבְּהִתְחַלָּה יִדְמָה לָכֶם כְּאִלוֹ אֵין מִי שְׁרוּצָה בְּכֶם,
 וּכְאִלוֹ אֶבֶד מְנוּס וְתִקְוָה מְכֶם, וּכְאִלוֹ אַתֶּם אֲבוּדִים וְכוּ',
 עִם כָּל זֹאת אִם תִּהְיוּ עֶקְשָׁנִים גְּדוֹלִים בְּדַבָּר זֶה —
 תָּמִיד רַק לְדַבֵּר אֵלָיו יִתְבַּרֵךְ, אֲזִי תֵרְאוּ אִיךָ שֶׁהַכֹּל
 יִתְהַפֵּךְ לְטוֹבָה, וְתִזְכּוּ לְהַכִּלֵּל בְּאֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא,
 וַיִּמָּחַל לָכֶם עַל כָּל מֵה שֶׁחֲטַאתֶם בְּזֶה הָעוֹלָם, וְתִזְכּוּ
 לְהִמְשִׁיךְ עַל עֲצַמְכֶם אֹר הָעוֹלָם הַבָּא עוֹד בְּזֶה הָעוֹלָם,
 אֲשֶׁר אֵין עוֹד זִיו וְחַיּוֹת וּמַחִין וּדְבָקוֹת בּוֹ יִתְבַּרֵךְ יוֹתֵר
 מִזֶּה; אֲשֶׁרִי מִי שֶׁמְקַיְמוֹ בְּתַמִּימוֹת וּבִפְשִׁיטוֹת, וְאִז טוֹב
 לוֹ כָּל הַיָּמִים.

.ג.

בְּנֵי וּבְנוֹתֵי הַיְקָרִים! עֲלֵיכֶם לְזַכֵּר, כִּי "הַזְמַן קָצֵר"
 מְאֹד, וּכְדָאִי לָשׁוּב בְּתִשׁוּבָה שְׁלֵמָה אֶל הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-
 הוּא כְּמָה שְׁיִוֹתֵר מֵהַר, כִּי בְּאֲמֵת הוּא יִתְבַּרֵךְ אָב
 הַרְחָמָן, וְרוּצָה בְּתִשׁוּבַת הַרְשָׁעִים, וְאֵינוֹ חֲפִץ בְּמִיתָתוֹ.

הקדוש-ברוך-הוא אוהב את כל בר ישראל. מובא בזהר (שמות ה:): אם היו בני-אדם יודעים את האהבה שהקדוש-ברוך-הוא אוהבם, היו שואגים ככפיר לרדף אחריו; והיו רצים אחריו כאיל הרץ אחר מים. איל צמא, ורץ בעבי היער לתור אחר מים, איך עורג להשיג מבקשו, כפי שאומר דוד המלך (תהלים מב, ב): "כאיל תערג על אפיקי מים כן נפשי תערג אליך אלקים"; כף אם עם ישראל אם היו יודעים איך הקדוש-ברוך-הוא אוהב כל אחד ואחד, ורוצה בשובו בתשובה, היו רצים אחריו, אף דא עקא, שאדם אינו יודע שהוא חשוב למעלה בשמים, נדמה לו כאלו אין צריכים אותו, והקדוש-ברוך-הוא הולך עמו באכזריות, חלילה. ובאמת הקדוש-ברוך-הוא אב הרחמן, וכף אומרים חכמינו הקדושים (פסחים פז:): אפלו בשעת כעסו של הקדוש-ברוך-הוא — זוכר את הרחמים (עין תנחומא וירא ט). לזאת, בני ובנותי היקרים, "הזמן קצר", הבה נחזר בתשובה אליו יתברך, באו נתחיל לאהב זה את זה, פי כל חרבן בית-המקדש, ואשר עדין לא נבנה, הרי זה כמו שאומרים חכמינו הקדושים (ירושלמי יומא א, א): כל דור שאינו נבנה בימיו, מעלין עליו כאלו הוא החריבו; הינו אם עדין לא זכינו שבית-המקדש יהיה בנוי בימנו, זהו כמו שנחרב בימנו, ולמה לא זכינו לראות בבנין בית המקדש? מפני עון שנאת חנם שעדין מרקד

בינן, איננו נקיים מהעון החמור הזה. רואים את
 השנאה שישנה בבתים, הבעל שונא את אשתו והאשה
 את בעלה, איזו בושה וחרפה, התחנתם — סימן
 שאתם זוג מן השמים. מדוע, אם-כן, תהינה מריבות?
 אין זה אלא מחמת שנאת חנם. וכן הורים שונאים את
 הילדים, כיצד יתכן? הורים שילדו את הילדים, ולבסוף
 נתהפך לבכם ושונאים אותם, אף שהילדים עשו רע
 כנגד ההורים, על ההורים לאהבם. או שהילדים
 שונאים את ההורים, כיצד נשמע בדבר הזה?! הלא
 ההורים מסרו נפשם בעבורכם! הכל נכלל בגדר שנאת
 חנם; הן שיהודים שונאים זה את זה, ידידים
 מתקוטטים, בני משפחה, בני דודים אינם חיים בשלום,
 הכל בגדר שנאת חנם. ולזאת סובלים ומרגישים,
 שבית-המקדש נחרב בימינו, כי אם לא נבנה עדין,
 נחשב כאלו נחרב. הנה שואלים בני-אדם — מדוע
 בית-המקדש עדין לא נבנה?! ואין שואלים מה עשינו
 למען בנין בית-המקדש?! האם אנו משתדלים,
 שמצדנו תהיה אהבה, הן בבית — בין הבעל והאשה,
 ואף שלשניהם יש טענות זה על זה, אבל כשם שיש
 שנאת חנם, צריכה להיות אהבת חנם, בני זוג צריכים
 לאהב זה את זה, ההורים צריכים לאהב את הילדים
 בכל מחיר ולהפך, בני משפחה צריכים לאהב זה את
 זה בכל מחיר, כי על שנאת חנם אי אפשר לכפר, אלא

על-ידי אהבת חנם; הינו סתם כף אני אוהב אתכם בני משפחתי, אני אוהב את כל יהודי, כי הוא בן של הקדוש-ברוך-הוא, כמו שכתוב (דברים יד, א): "בנים אתם להוי"ה אלקיכם". כיצד יודעים שאנחנו אוהבים את הקדוש-ברוך-הוא? כאשר רואים שיהודי אוהב את הזולת, בסימן שאוהב את הקדוש-ברוך-הוא. הבעל-שם-טוב, זכותו יגן עלינו, אמר: כשאוהבים את האבא, אוהבים את הבנים. ועל-כן בזה נתן לבחן כל יהודי אם אוהב אותו יתברך — כשאוהב את בניו — עם ישראל. לזאת, בני ובנותי היקרים, "הזמן קצר" מאד, באו ונחזר בתשובה, הבה ונתחיל לאהב אחד את השני, הבה נעזר זה לזה, אף שיש לכל אחד ואחד מאתנו טענות לאין ספר זה כלפי זה וכו', אבל על-ידי שנאה לא נגיע לשום מקום, אלא לעוד שנה בגלות, חס ושלום, הבה נזדרז להתחיל עם אהבת ישראל, לאהב אחד את השני בכל מחיר, כי ה"זמן קצר" מאד, ואנחנו צריכים את בית-המקדש, שהקדוש-ברוך-הוא ירחם עלינו ויבנהו במהרה, אבל זה תלוי רק בנו ולא באחרים, כל אחד ואחד מאתנו צריך לדעת, שכל העולם תלוי עליו. כי כף אומרים חכמינו הקדושים (קדושין מ:): לעולם יראה אדם את עצמו כאלו הוא חציו חייב וחציו זכאי, כל העולם חציו חייב וחציו זכאי, ובא הוא ומכריע את הכף, עושה מצוה — מכריע את הכף

לְכַף זְכוּת, עוֹשֶׂה עֲבָרָה, חֵס וְשָׁלוֹם, מְכַרֵּעַ אֶת כָּל
הָעוֹלָם לְכַף חוֹבָה; נִמְצָא שְׁכַל הָעוֹלָם כְּלוּ תְלוּי בְּאָדָם
בְּעֶצְמוֹ. לְזֹאת מִי יוֹדֵעַ אִם לֹא אַתֶּם, בְּנֵי וּבְנוֹתֵי
הַיְקָרִים, אֲשֶׁמִּים בָּזָה, שְׁכַל-כֶּף סוֹבְלִים סָבַל מֵר וּנְמָהָר
בְּעוֹלָם, אוֹ אִם אַתֶּם הַזְכָּאִים, שְׁכַכֶּם תְּלוּיָה כָּל זְכוּת
הַדוֹר, כִּי צְרִיכִים לִידַע, שֶׁהָעוֹלָם חֲצִי זְכָאִי וְחֲצִי חֲיָב,
וְאִם אֶחָד מִכֶּם יִקַּח עֶצְמוֹ בְּיָדוֹ, וַיִּתְחִיל עִם אֲהֶבֶת
יִשְׂרָאֵל, לְאַהֲבֵךְ אֶת כָּלֶם, לְאַהֲבֵךְ אֶת הַזּוּלָת, אֶת
הַמְשֻׁפָּחָה וְהַיְלָדִים, אִף שְׂאִין זֶה מֵגִיעַ לָהֶם, אֲלֹא
בְּאֲהֶבֶת חֲנָם, אֲנִי אוֹהֵב אוֹתֶם רַק מִחֲמַת שְׁהֵם בְּנֵי
הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, הָאֲהֶבָה הַזֹּאת תְּכַרֵּעַ אֶת הַכֶּף, וְזֶה
יִסְיַע לְבַנְיָן בֵּית-הַמִּקְדָּשׁ, וְזֶה יַעֲזוֹר שְׂיִמְחִלוּ לְכָל הָעוֹלָם
כְּלוּ. כִּי כֶּף אוֹמְרִים חֲכָמֵינוּ הַקְדוּשִׁים (יוֹמָא פּוּ): גְּדוּלָה
תְּשׁוּבָה, שְׁבִשְׁבִיל יְחִיד שְׁשָׁב, מוֹחֲלִים לוֹ וּלְכָל הָעוֹלָם
כְּלוּ. אֲזִי, בְּנֵי וּבְנוֹתֵי הַיְקָרִים! אוֹלֵי אַתֶּם הַיְחִיד
שְׁבִזְכוּתְכֶם יִמְחִלוּ לְכָל הָעוֹלָם כְּלוּ. לְזֹאת, דְּעוּ כִּי
"הַזְמַן קָצוֹר" מְאֹד, אֵין שׁוּם זְמַן, הֶבֶה נִחְזוֹר בְּתְשׁוּבָה,
הֶבֶה נִתְחִיל לַעֲזוֹר זֶה לְזֶה, נִתְחִיל לַעֲשׂוֹת רַק צְדָקָה
וְחֶסֶד זֶה עִם זֶה, מְסַפִּיק שְׁנֵאָה, מְסַפִּיק מְרִיבוֹת, מְסַפִּיק
הַסְתּוֹת. וְאִף שְׁכַל אֶחָד וְאַחַת מִכֶּם חוֹשְׁבִים — מֵה
יוֹעִיל אִם אֲנִי אֲהֵב אֶת כָּל יְהוּדֵי, אִם מְצַדִּי לֹא תַהֲיִינָה
מְרִיבוֹת, אִם מְצַדִּי לֹא יִהְיֶה רַע, אִם מְצַדִּי יִהְיֶה רַק טוֹב,
מֵה אוֹעִיל לְכָל הַבְּרִיאָה? אַל תֵּאמְרוּ אֶת זֹאת, כִּי אֲצַלוּ

יתברך חשוב כל יהודי, אם יהודי אחד חוזר בתשובה, ולוקח את עצמו בידים, ומקבל על עצמו מהיום והלאה שלא יחלל את השבת, וישמרנה בכל לב, ויתחיל להניח תפלין, לאכל מאכלים כשרים, הוא יכול להכריע את הכף של כל העולם כלו, ובזכותו הקדוש-ברוך-הוא יבנה את בית-המקדש. לזאת, בני ובנותי היקרים! אל תקחו את זאת בנקל, אלא תדעו לכם, ש"הזמן קצר" מאד, ובאו ונחזר בתשובה שלמה אל הקדוש-ברוך-הוא. הבה נתחיל לדבר אליו יתברך! הבה נספר לו יתברך כל מה שמעיק לנו, ואל תחשבו לרגע, כאלו אינכם הגונים, או אינכם שוים מאומה. כי כן אומרים חכמינו הקדושים (ברכות ז): "ורחמתי את אשר ארחם" — אף-על-פי שאינו הגון. הקדוש-ברוך-הוא מרחם על בר ישראל אפלו שעשה כל מיני מעשים רעים עד עתה, כיון ששב בתשובה, אין מזכיר לו עוונותיו; כי זו גדלתו וחיבותו כביכול של הקדוש-ברוך-הוא, שמקבל רשעים בתשובה, כי כן אומרים חכמינו הקדושים, שקדם הבריאה, טרם ברא הקדוש-ברוך-הוא את האדם, המלאכים בשמים קטרגו — למה לך לברא את האדם? מה אנוש כי תזכרנו, הלא יחטא לפניך! ענה ואמר הקדוש-ברוך-הוא: בחנם נקראתי רחום, בחנם נקראתי חנון?! זו הרחמנות שלי, שאני רואה רשע, שעשה כל מיני רע בעולם, ואף-על-

קלה

הזמן קצר

פִּי-כֵן חָזַר אֵלַי, אֲנִי מוֹחֵל לוֹ. לְזֹאת, בְּנֵי וּבְנוֹתֵי הַיְקָרִים, אֵל תִּפְנֹס בְּכֶם מִחֲשֻׁבָּה כְּאֵלוֹ בַּשָּׁמַיִם אֵין צְרִיכִים אֶתְכֶם, כְּאֵלוֹ הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא אֵינוֹ רוֹצֶה לְשָׁמַע לָכֶם, הַכֹּל שֶׁקָּר, וּבָא מִקְטְרוּג הַמְּלֵאכִים, שְׁצַעֲקוּ: מָה אֲנוֹשׁ כִּי תִזְכְּרֵנוּ?! מָה אַתָּה צְרִיף לְבְרֵא בֶן אָדָם, הֲלֹא הוּא מְלֵא חֲטָאִים! (עֵין פָּרְקֵי דְרַבֵּי אֱלִיעֶזֶר, פָּרְק יא, וְיִלְקוּט בְּרֵאשִׁית יג) לְזֹאת, בְּנֵי וּבְנוֹתֵי הַיְקָרִים! "הַזְּמַן קָצֵר" מְאֹד, וְאֵינְנוּ יוֹדְעִים מְתֵי מוֹצִיאִים אוֹתָנוּ מִזֶּה הָעוֹלָם, יְכוּל לְהִיּוֹת הַיּוֹם אוֹ מָחָר, אוֹ עוֹד שָׁבוּעַ, אוֹ עוֹד חֹדֶשׁ, וְאוּלַי עוֹד שָׁנָה. לְזֹאת, הִבָּה נִקַּח עֲצָמְנוּ בְּיַדֵּינוּ, וְלֹא נִטָּה אֶזֶן לְקְטְרוּגִים שֶׁמְקַטְרָגִים עָלֵינוּ הַמְּלֵאכִים בַּשָּׁמַיִם וְאוֹמְרִים: "מָה אֲנוֹשׁ כִּי תִזְכְּרֵנוּ וּבֶן-אָדָם כִּי תִפְקְדֵנוּ" (תְּהִלִּים ח, ה)?! כִּי הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מְנַהֵיג אֶת הָעוֹלָם, וְאִם נִחְדָּר בְּעֲצָמְנוּ יְדִיעוֹת אֵלוֹ, שֶׁהוּא יִתְבָּרַךְ אָב הַרְחָמָן וְחַפְּזָן בְּנוֹ, וְרוֹצֶה לְעֹזֵר לָנוּ, אֵף מִחֻכָּה שֶׁנִּשְׁתַּמֵּשׁ בְּמִדְתּוֹ שֶׁהִיא מִדַּת הַרְחָמְנוּת, אֲזִי יִרְחַם גַּם עָלֵינוּ. כִּי כִּף אוֹמְרִים חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (שִׁבְת קנא:): כָּל הַמְּרַחֵם עַל הַבְּרִיּוֹת — מְרַחֵמִין עָלָיו מִן הַשָּׁמַיִם, וְכָל שֶׁאֵינוֹ מְרַחֵם עַל הַבְּרִיּוֹת — אֵין מְרַחֵמִין עָלָיו מִן הַשָּׁמַיִם. אֲנוּ רוֹאִים שְׁכָל אֶחָד וְאֶחָד מֵאַתָּנוּ רוֹצֶה שֶׁהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יִשְׁמַע אֶת תְּפִלָּתוֹ וְיַעֲזָרֵהוּ. פְּלוּנֵי חוֹלָה — רוֹצֶה רְפוּאָה שְׁלֵמָה, אֲלֵמוּנֵי עָנִי — מְלֵא חוֹבוֹת, רוֹצֶה שֶׁהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יִתֵּן לוֹ עֲשִׂירוֹת,

שיוציאו מחובותיו, פלוני בצרות גדולות, ורוצה לציאת מהן, ורואה שאין זה הולך, אזי יש לו קשיות על הקדוש-ברוך-הוא, ואינו שם על לב, שהקדוש-ברוך-הוא נוהג עם האדם כפי שהוא נוהג; כי במדה שאדם מודד — בה מודדים לו (מגלה יב:); כפי שאדם הולך עם זולתו — כן הולכים אתו מן השמים. לזאת, בני ובנותי היקרים! "הזמן קצר" מאד, תקחו עצמכם בידיכם, ותתחילו לרחם על הבריות, ואז הקדוש-ברוך-הוא ירחם עליכם. כי זה תלוי בזה, כפי שאנו נוהגים עם זולתנו, כך יתנהגו אתנו מלמעלה. לזאת, בני ובנותי היקרים, תוציאו את הרע שנכנס בכם, כי כל אחד ואחד מאתנו נולד עם טבע רע, טבע אכזרי, טבע של חיות רעות וטורפות, הרוצות לעשות רק את הרע לזולת. ועקר גדלת האדם, שישבור את הרע שלו, ויהיה בן אדם. מהו אדם? לשון (ישעיה יד, יד): "אדמה לעליון", שמדמה עצמו להקדוש-ברוך-הוא (עין שבת קלג: וסוטה יד:). מה הוא רחום וחנון, אף אתה יהיה רחום וחנון, מה אני גומל חסד אף אתה תהיה גומל חסד, מה אני מבקר חולים, אף אתה תהיה מבקר חולים. אדם צריך להדמות לקונו — להקדוש-ברוך-הוא. במה נמדדת גדלת האדם? אומרים חכמינו הקדושים (ספרי ואתחנן): את גדלך — זו מדת טובך. מהי גדלתו יתברך? הטוב — שמיטיב עם בריותיו, אף-על-פי שאינם ראויים,

אף-על-פי-כן הקדוש-ברוך-הוא עושה לפנים משורת הדין, ונותן להם אויר לנשם. לכל אחד מאתנו יש קשיות וטענות עליו יתברך, אבל שוכחים שהוא יתברך נותן לנו נשימה לנשם אויר, ומעניק לנו את הבריאות שנוכל ללכת, להסתכל, לשמע ולדבר, הקדוש-ברוך-הוא נותן לנו לחם לאכל ובגד ללבש, אף שאנחנו כמו שאנחנו, שאיננו ראויים לזה, והתרחקנו ממנו יתברך, בעוונותינו הרבים, אף-על-פי-כן הולך אתנו במדת הטוב, כמו שכתוב (תהלים קמה, ט): "טוב הוי"ה לכל ורחמיו על כל מעשיו"; לזאת, בני ובנותי היקרים! עלינו לשבר את מדת הרע שיש בנו; ובזה תמדה גדלתו של אדם, להוכיח אם יש בו מדת הטוב, או להפך, חס ושלום, שהרי — אם יכול ללמד בכולל כל היום, וכששב לביתו הוא רשע מרשע נגד אשתו, הרי אין הוא טוב כלל ועקר, ואין למודו משרש טוב, או אדם יכול לעשות צדקה וחסד עם כלם, אבל לא עם אשתו וילדיו — אזי איננו שוה כלום. לזאת, בני ובנותי היקרים! במה נמדדת גדלת האדם? כפי מדת הטוב האמתית שיש בו. הינו שהוא טוב בבית עם אשתו, עם ילדיו, עם שכניו וידידיו וכו' וכו', וזה סימן שחזר בתשובה — כשהוא מתקה את מדותיו יתברך. הקדוש-ברוך-הוא רחום וחנון, גם הוא כן, ואף שיש לו טענות על הבריות, הוא חדל מן הטענות ואוהב את

קלח

הזמן קצר

זולתו. על-כן, בני ובנותי היקרים! ראו לצית לדברים
אלו, כי "הזמן קצר", ואז נזכה שהוא יתברך יבנה לנו
את בית-המקדש, ונזכה שכל עם ישראל ישובו לארץ
הקדש, ונזכה להנות מזיו השכינה.

תם ונשלם, שבח לאל בורא עולם!